HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

ג) כ"מ הא תו למה לי אי לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מריש"א שמעת מינה מדריש"א דרישא שמעת מינה לאכול ולהקטיר מדרישא דבר שאין דרכו לאכול אם מיצד למצטרף מפיקא ש"מ דקתני כתלי זית כו'. ל"ק, ב) פי' לפגל וזבחים ט"ו מטוכסא כלן ומיין בזבחים ל"ג: ג) מהרש"ק מתקן זה, ד) קפתים סב. לקמן יח., ה) דאין מצטרפין. ל"ק, ו) דבשיריס ובקומץ. ל"ק, ז) שייך לדף יב ע"א והוא פי' מן מיפגע לזו ואילך. ל"ק, ח) למקבעיה בפיגול. ל"ק, ט) ופסולין. ל"ק, י) ולפוקיר. ל"ק, כ) בשאר. ל"ק, ל) לו. ל"ק, מ) [ממכאן שייך לדף יב:]. נ) אלא כיון. ל"ק, ס) דחסר. ל"ק, ע) בחיסור. ל"ק, פ) ר"ש"ק קדש קדשים היא, צ) זהו שסותר רש"י הש"ס, ק) לרבא. ל"ק, ר) למיתני דפרקה לחוד. ל"ק, ש) להקטיר למחר עבודת חלי מתיר הוא ופליג ר"י נמי אריש"א הש"ד. ל"ק,

מוסף רש"י

ואי לאכול ולהקטיר. כלומר ולא היא גופה קא אמר לאמשיעינן דאין אכילה והקטרה מצטרפת ולאו לריוקא דילה אמאי (בחולין לא:).

סליק פרק כל המנחות אין מפגלין בחצי מתיר. והקטרת אחד מהן חלי מתיר הוא דאיכא נמי הקטרת מבילו (להלן מז).

למה לי אי למידק מינה הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול כגון לאכול חלי זית שירים ולאכול חלי זית קומץ דמצטרפין ה): **הא מריש"א שמעת מינה.** דלא מצטרפין דקתני ריש"א דבר שדרכו לאכול אין דרכו לאכול לא: **אי לאכול ולהקטיר.** כלומר דהוא גופיה אמאי לאמשמועינן דאין אכילה והקטרה מצטרפין: **הא מדויקא דרישא שמעת מינה.** ה) מדדייקינן מריש"א דבר שאין דרכו לאכול אם מיצד לאכול חלי זית שירים וחלי זית קומץ למחר לא הוה מחשבה כל שכן ו) דלאכול חלי זית שירים ולהקטיר חלי זית קומץ דאין מצטרפין: **דהשתא ומה.** אכילות לא מצטרפות הואיל ומדא חלי אכילה הוא בקומץ אכילה והקטרה מיבעיא דאין מצטרפין: **אילטריך.** לאמשמועינן דאין אכילה והקטרה מצטרפין: **דסד"א הפס.** היכא דמיצד לאכול חלי זית שירים וחלי זית קומץ לא מצטרפין משום דלא בכי אורחיה מיצד בקומץ אבל לאכול ולהקטיר דבשייריס ז) כי אורחיה מיצד ז) אימא לצטרף קא משמע לן:

הדרן עלך כל המנחות

דקדוק שפירשו ה"ר מאיר וה"ר שמואל בנו זצ"ה:

ח) **וקיימא לן דאוכן שיריס אסורין באכילה.** ואי הוו מותרים הוי קומץ מפגל ואי הוו פסולים לגמרי כגון דנטמאו או מיצד עליהם לאכלן חוץ למקומן תו לא מצי מ"ל ט) למידק בעיא בפיגול דהא לא קרב המתיר כמצותו אבל היכא דחסרי מי אמרינן הואיל ואיתנהו קצת לא חשיב פסול וכמו שקרב י) מתיר כמצותו דמי ויכול לקובעו בפיגול בהקטרת קומץ שאם מיצד בשעת הקטרה לאכול שיריים למחר אית בהו פיגול בשיריים או דלמא הואיל יא) ואבודין ט) באכילה הוי כמחשב לאכול דבר שאין דרכו לאכול: **ולאפקועינהו ט) מידי מעילה.** דאילו קדשי קדשים מועלין בכל הזבח קודם זריקה אבל משמזרק הדם יב) אימורים לגבוה ואין מעילה אלא באימורין שהן חלק הממזבח והבשר אין בו מעילה וגבי מנחה נמי קודם הקטרה יש יג) מעילה אפי' בשיריים ולאחר הקטרה אין מעילה בשיריים כדתנן בפרק חטאת העוף (מעילה דף ע.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קרב הקומץ חייבין עליהם משום פיגול ונותר וטומאה ואין מועלים בשיריים וקא מיבעיא להו מהו דמיהוי הך הקטרה יד) דומה לשאר ט) הקטורות למפקע שיריים מידי מעילה: **אפי' לר' עקיבא דאמר זריקה מועלת.** דתנן (שם דף ו:) בשר קדשי קדשים וכו' ר"ע אומר אין מועלין בו וחייבין עליו משום פיגול ונותר וטומאת זריקת דם מועלת ליה לקבוע בפיגול ולהוציאתו מידי מעילה אע"פ שאינה מתירתו באכילה: **מחמת דבר אחר.** שיצאו דבאימורין גופייהו ליכא שום פסול: **אפי' לר' אליעזר.** דפליג אדרבי עקיבא: **מנא אמינא לה דאכן הקומץ כו' זה הכלל כו' עד פיגול וחייבים עליו כרת.** דאם חשב באחת מן העבודות להקטיר קומצה למחר או חצי מקומצה למחר או לאכול שיריה למחר או חצי משיריה למחר פיגול ואין חייבין עליו כרת ותני ר' חייא במתניתיה הקומץ את המנחה לאכול שיריה למחר פיגול אבל לאכול ט) חצי משיריה למחר פיגול לא קתני מ"ט לא תני חצי משיריה דהא אכתי לא חסרו שיריים עד לאחר קמיצה דאי חסרו קודם קמיצה הויא לה מנחה פסולה ואינה נקמצת כלל ומאי טעמא לא תני או חצי משיריה למחר: **לאו כגון דאיסרמי מילתא דחסרו שיריים אחר קמיצה וקמו להו אחרים וכיון דכאן כלי ובהילוך והקטרה לא מיבעי ט) או חצי.** משיריה למחר דהא כבר חסרו להו ולא הוי אלא למיתני הריני מוליך או מקטיר לאכול שיריה למחר או חצי משיריה למחר דהא שיריים וחצי משיריים חדא מילתא היא ולא איתרמי ליה חצי ט) דהא חסרו להו אחר קמיצה וקמו להו אחרים הלכך בקמיצה נמי לא תני או חצי. הכי גרסינן בקמיצה נמי לא תני או חצי וכו'. ה"ג **וכיון דבקומץ לא מצי ליה או חצי בשיריים נמי לא תני או חצי.** כלומר כיון דלא אלא למיתני להקטיר קומצה למחר או חצי מקומצה למחר דמחשבה דחצי קומץ לאו כלום הוא ולא מפגלין בו ו] הלכך בשיריים נמי לא תני או חצי באחת מכל ד' העבודות ולא משום בו] דאיסור ט) שיריים דהא לא מייירי רבי חייא באיסור ע) שיריים והוה ליה למיתנא בקמיצה ובמתן כלי ובהילוך ובהקטרה על מנת לאכול שיריה למחר או חצי משיריה למחר אלא משום דלא מיתני ליה גבי קומץ או חצי מקומצו למחר הלכך בשיריים נמי לא תני או חצי: **אמר ליה אביי.** הא דלא תני רבי חייא או חצי לאו כדאמרת כגון דחסרו שיריים אלא שיריים איתנהו בעייייהו והאי דלא קתני חצי רבי חייא בשיריים משום דסבר כר"ש דאמר עד שיקריב את כולו אבל נמי כשחשב אחרים לא הוי פיגול עד שיהא מחשב אחוליה קומץ וכיון דבקומץ לא מיתני ליה או חצי בשיריים נמי לא תני ולעולם לא חסרו השיריים ומשום הכי תנא סיפא פיגול וחייבין עליו כרת הואיל ולא חסרו השיריים אבל היכא דחסרו אימא לך דלא מהניא להו הקטרה למיקבעינהו בפיגול: **ור' אליעזר אומר עד שיקריב את כולו.** דהואיל וכולו כליל בעינן שיהא הכל קרב הכא נמי סבר לא הוי פיגול עד שיהא מחשב להקטיר כל הקומץ דאי אמר הריני קומץ ע"מ להקטיר חצי מן הקומץ או ע"מ לאכול חצי משיריה למחר לא הוי פיגול: **אי ר' אליעזר הוא.** הך בריתא דר' חייא אמאי קתני בה להקטיר קומצה למחר פיגול: יז) **היא.** דכתיב במילואים ט) אשר הוא דמשמע שלם: **הנך דאיכא גוותי.** דלא יצאו והכי נמי הני דלא נטמאו בשירות דמהניא להו זריקה שבדם הזבח (דמלואים): **מאן שמעת ליה דאמר זריקה מועלת ליוצא.** דהוי חזבח מעליא לכל עניינים דמה שנשתייר לפנים כשר לאכול ונוהג בו נמי פיגול דקתני הכא הנך דאיכא גוותי בשרות דזריקה מהניא ליוצא יח]: **וקאמר נפרסה לא.** דהיינו חסרו שיריים יט] אלמא כרב הונא דאמר [יב.] כי חסרו שיריים אפילו ר"ע מודה דלא מהניא הקטרה לא להתיר ולא למיקבע בפיגול וכ"ש רבי אליעזר: ע"א **הוא.** בלחם הפנים כתיב. כ) אבל כ) ב) לרבנן לא אמרי הכי משום דקאמר מאן שמעת ליה דאמר זריקה וכו' ובלחם הפנים ליכא זריקת דם: **מי קאני.** בהאיי הא יצאת הנך דאיכא בשרות למידק דר"ע היא כא): **אבל יצאה לא.** אמרינן הנך דאיכא גוותי בשרות אלא כולן פסולות ור' אליעזר הוא ובדין הוא דאיבעי ליה למיתני יצאת ולא כב] נפרסה ו) והא דקתני נפרסה וכו' ולעולם לאו כרב הונא אלא כדרבא דאמר [שם] הקטרה מהניא נמי לחיסרון ואליבא דר"ע לחוד: עד כאן הדקדוק שפירש ה"ר שמואל ואביו ה"ר מאיר:

הקומץ. רבי יוסי אומר כו'. טעמא מפרש בגמ': **מה** כג) **שיצה זה מן הזבח.** שאותו ע"מ להקטיר אימוריו למחר פיגול: **איזה מן המנחה.** מפרש בגמ' [ע"ב]: **גמ' אין מפגלין בחצי מתיר.** שאם חשב ט) לעבוד למחר עבודת חלי מתיר כד] הוא דפליג ר' יוסי:

קמ"ל

הא תו למה לי אי לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול קמ"ל כ) דמצטרף מרישא ל) (דסיפא) שמעת מינה (דקתני כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר פסול הא כחצי זית למחר וכחצי זית למחר פיגול) אי לאכול ולהקטיר ג) (דהיא גופא קמ"ל) מדיוקא דרישא שמעת מינה דהשתא מה לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול אמרת לא מצטרף לאכול ולהקטיר מיבעיא אין לאכול ולהקטיר איצטריכא ליה ס"ד אמינא התם הוא דלא כי אורחיה קמחשב אבל הכא דבהאי כי אורחיה קמחשב ובהאי כי אורחיה קא מחשב אימא לצטרף קמ"ל:

הדרן עלך כל המנחות

הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה כ) א) למחר מודה רבי יוסי בזה שהוא פיגול וחייבין עליו כרת להקטיר לבונתה למחר ג) רבי יוסי אומר ב) פסול ואין בו כרת וחכ"א פיגול וחייבין עליו כרת אמרו לו ד) מה שינה זה מן הזבח אמר להן שהזבח דמו ובשרו ואימוריו אחד ולבונה אינה מן המנחה: **גמ'** למה לי למיתנא מודה רבי יוסי בזו משום דקא בעי למיתנא סיפא להקטיר לבונתה למחר ר' יוסי אומר פסול ואין בו כרת מהו דתימא טעמא דר' יוסי משום דקסבר ז) אין מפגלין בחצי מתיר ואפי' רישא נמי קמ"ל

הקומץ את המנחה.

פרק קמא (דף יב.) דייק מדרבי חייא דלא תני או חצי דלא מצי למידק מהכא דהכא לא איצטריך למיתני או חצי כיון דתנא בפ' קמא: **קמ"ל דבהאי מודה.** והא דבעי למימר בסמוך דר' יוסי דלא כר"מ דאמר מפגלין בחלי מתיר לא דמי דהכא קומץ המנחה חשיב עבודה שלמה כיון שאין כיולא בה בלבונה כדמוכח בכוליה פירקין לקמן וכן פירש בקונטרס בסמוך:

הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה כ) א) למחר מודה רבי יוסי בזה שהוא פיגול וחייבין עליו כרת להקטיר לבונתה למחר ג) רבי יוסי אומר ב) פסול ואין בו כרת וחכ"א פיגול וחייבין עליו כרת אמרו לו ד) מה שינה זה מן הזבח דמו ובשרו ואימוריו אחד ולבונה אינה מן המנחה: **גמ'** למה לי למיתנא מודה רבי יוסי בזו משום דקא בעי למיתנא סיפא להקטיר לבונתה למחר ר' יוסי אומר פסול ואין בו כרת מהו דתימא טעמא דר' יוסי משום דקסבר ז) אין מפגלין בחצי מתיר ואפי' רישא נמי קמ"ל

עין משפט נר מצוה

א) א מיי' פי"ג מהלכות פסולי המקדש הלכה ל:
ב) ב מיי' שם פט"ו הלכה ח:

שיטה מקובצת

ה"נ מצטרפי [לפיגול] אם תרוייהו חוץ לזמנו אלא שלא הקפיד להאריך כל כך כי התם אלא מ"מ מוכח שפיר דמצטרפי וגרסא דהכא נמי ודאית: ל) דמצטרף מרישא שמעת מינה אי לאכול ולהקטיר מדיוקא דרישא שמעת מינה השתא מה כו' והשאר נמחק: כ) מודה ר"י כלומר אף ר"י דפליג בסיפא בהא מודה ובגמרא מפרש טעמא: ג) ר"י אומר פסול ואין בו כרת מפורש בגמרא טעמא דר"י משום דאין מתיר מפגל את המתיר קומץ ולבונה שניהן מתירין השירים לאכול לכהנים אחרי שנקטרו שניהן אבל בהקטרת זה בלא זה לא מתאכלי השירים: וחכמים אומרים כו'. א) דסבירא להו דמפגל מתיר מפגל ומתניתין דפרק קמא דקתני הקומץ את המנחה כו' או להקטיר לבונתה סתמא כרבנן: ד) מאי שנא זו מן הזבח שאם זרק את הדם על מנת להקטיר אימורין למחר הוי פיגול אע"ג דשניהם מתירין הבשר דכל כמה דלא מקטרי אימורין לא מתאכלי הבשר: שהזבח כו' שזה אגד בזה דכל כמה דלא מזדריק הדם לא הוי מקטרי האימורין ומעכב זה את זה: ולבונה אינה מן המנחה כלומר אין אגד זה בזה שאין זה מעכב את זה דאי בעי מקטיר קומץ ברישא ואי בעי מקטיר לבונה ברישא והכי מפרש לה בגמרא: ה) שמעת מינה נמי ודדייקינן: ו) כ"ש לאכול: ז) ישב ובקומץ כי אורחיה חישב אימא: ח) שייך לדף שלפני זה: ט) לא מצי למיקבעי בפיגול ותיובתא למידק בעיא נמחק: י) שקרב המתיר: יא) הואיל ואסורין באכילה: יב) הדם האימורין: יג) יש בה מעילה: יד) הקטרה כשאר הקטרות לאפוקינהו שיריים מידי: טו) מפגלין ביה: טו) משום החיסור שיריים כו' ר' חייא בחיסור שיריים: יז) הוא דכתיב במלואים: יח) מהניא ליוצא רבי עקיבא: יט) שירים ש"מ כרב הונא דאמר: כ) אבל הלשון לא משמע הכי ותיובתא לרבנן לא אתיא נמחק: כא) דר"ע היא לעולם אבל יצאת והד"א: כב) ולא לתני נפרס והא דקתני נפרס וכו' ולעולם דלא כרב הונא כך ג"ל להגיה זה הדקדוק כי אינו ברש"י כת"י: כג) מה שנא זו מן הזבח שהשותפין למחר פיגול: כד) חצי מתיר לא פיגול והך לבונה חצי מתיר הוא דבין הקטרת קומץ ולבונה מתירין השירים: ואפי' רישא נמי. בחיסב בהקטרת קומץ עבודת חצי מתיר הוא ופליג ר"י:

א) נראה לג"ל דסמ"ל דמתיר מפגל אלא דמתיר ומתני' וכו'.